

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

- א. שלשה נשתיירו מהם בלועה דגדר וחמי טבריא ועיניא רבתי דבירם
1.....
- ב. כמה גדול כחה של חמס שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם עליהם גזר דינם
עד שפשטו ידיהם בגזל.....
2.....
- ג. מימי המבול קשים כשכבת זרע שנאמר נכון למועדי רגל אמר רב חסדא ברותחין
קלקלו בעבירה וברותחין נידונו.....
3.....

דף קח.

א. שלשה נשתיירו מהם בלועה דגדר וחמי טבריא ועיניא

רבתי דבירם

כבר התבאר במסכת שבת דף לט. שהמבשל¹ בשבת במים של חמי טבריה
פטור מחטאת דהוי כתולדות חמה, אבל אסור מדברי סופרים.

ובכלל 'חמי טבריה' כל מעיינות החמים² הטבעיים היוצאים ממעמקי
האדמה, שדינם מדרבנן ככלי ראשון שהוסר מהאש.

אולם אין מגעילין בחמי טבריה³ או שאר מעיינות חמים אפילו כלים שדינם
ככלי שני, מפני שאינה תולדות האור, וכבולעו כך פולטו, מה בולעו ע"י
תולדות האור, אף פולטו ע"י תולדות האור. אולם אם נשתמש בו רק במי
טבריה מגעילו בהן, וכל שכן בחחמי האור, ודין מים מדוד שמש או
ממיקרוגל או כל שאינו חום מהאש כדין חמי טבריה⁴. אולם מה שחומם
בגוף חימום השמלי דינו כחמי האור.

¹ מ"ב שיח ב

² עיין שביתת השבת מבשל ס"ק מד

³ שו"ע ונו"כ או"ח תנב ה

⁴ ס' הנעלת כלים פ"י הערה נ"א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ב. כמה גדול כחה של חמס שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם עליהם גזר דינם עד שפשטו ידיהם בגזל

כמה צריך⁵ כל אדם ליזהר מאיסור גנבה וגזלה שהוא איסור המור עד מאד כמו שאחז"ל סאה מלא עונות מי מקטרג גזל מקטרג בראש. והמצוה הזאת של השמירה מגזל הוא מן המצוות המושכלות שאלו לא נתנה התורה ימצאנה האדם בשכלו והנה זה משבע המצוות שנצטוה אדם הראשון וצריך אדם שישא ויתן באמונה ויהיה נקי כפים מן הגזל כדי שיהיה זוכה לעלות בהר אלהים הקודש כמו שאמר דוד ע"ה (תהלים כד פסוק ג ד) מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו. נקי כפים ובר לבב למדנו מכאן כי מי שיש בידו גזל הוא מרוחק מהר ה' וממקום קדשו

וכן דרשו חז"ל שכל מי שבידו גזל אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (שם ה פסוק ה) לא יגדף רע לא יגור במגורך רע.

כמה המור הוא איסור גזל שהרי מן השמים ממהרין צעקת הגזול, וביותר מזה שאפילו אם יקריב קרבן עולה שהיא כולה כליל או יעשה שאר מצוות ה' מעושק וחמס לא ירצה לפניו כמה דכתיב (ישעיהו סא פסוק ח) פי אני ה' אהב משפט שיא גזל בעולה.

והנה זה ענין נפלא שמקיץ מתרדמת הזמן כי כל מי שיש בידו גזל לא יגש אל מזבח ה' ולא יעלה ולא יראה לפניו אבל שקץ ישקצנו אם לא יחזיר הגזלה גם בעוה"ז לבסוף יצא נקי מנכסיו עי"ז כי הקדוש ברוך הוא יזמין לו איש שהוא רע וקשה ממנו ליפרע על ידו כמו שאחז"ל כל מה שאדם גזל וחומס בעולמו אין יוצא מעולמו עד שאחרים בוזזין אותו

ויש כח ביד העוין הזה לעורר דין עליו ולחתום גז"ד יותר מכל העונות כדאמרינן כאן א"ר יוחנן בא וראה כמה גדול כחו של חמס שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם גזר דינם עד שפשטו ידיהם בגזל.

⁵ חפ"ז חיים – מחנה ישראל חלק ב פרק ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

גם תפלותיו אינן מקובלות לפני ה' כל עוד שהגזל בידו שאותה התפלה נקראת תפלה עבודה. גם על עון הגזל וכל כה"ג בכל עונות שבין אדם לחבירו אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חבירו. ואפילו יום המיתה אין מכפר ע"ז ואפילו אחר כל העונשים לא יהיה לו תקנה גמורה עד שישוב בגלגול להשיב הגזלה.⁶

דף קח:

ג. מימי המבול קשים כשנבת זרע שנאמר נכון למועדי רגל אמר רב חסדא ברותחין קלקלו בעבירה וברותחין נידונו

י"א⁷ שכל שאינו מצווה על פריה ורביה אינו אסור בהשחתת זרע, וי"א⁸ שאף מי שאינו מצווה ואפילו בני נח אסורים בהשחתת זרע.

⁶ וראיתי בספרים מעשה נפלא שהיה בימי הריב"ש שבא אחד בגלגול סוס והיה עובד בכל כחו כדי לשלם חובו. וזהו מן הגלגולים הקשים ולפתחו יצטרך לבוא עוד הפעם לאותו העולם לחזור ולהבראות כדי לפרוע את גזלתו כמו שמוכא בכמה מקומות וכן כתב הגר"א במשלי על הפסוק מציל נפשות עד אמת. וכתבו הספרים התעוררות נפלא שממנה יוכל האדם להתבונן עון העושק והגזל שהלא ידוע שהיוה"כ הוא היום האחרון ששייך להשנה והוא היום הטוב שבכל השנה שבו נמחלים עונותינו ונמר התימת תפלותינו הנוראות היא תפלת נעילה ומה אמור בה למען נחדל מעושק ידינו. מכל זה צריך האדם להתבונן ויראה להשמר מגזל בכל כחו כל ימי חייו.

ודע עוד דאפילו הגונב מחבירו רק על מנת לצערו לפי שעה ובדעתו להחזיר לו אח"כ הוא ג"כ עובר על איסור דאורייתא כדאיתא בב"מ דף ס"א ע"כ צריך לו לאדם לזיזרה בזה מאד. ויש מההמון שמשבתשין בזה ועי"ז באין עוד לידי איסור מחלוקת ושקר ואונאת דברים והשומר נפשו ירחק מזה מאד. ודע עוד דאיסור גניבה הוא אפילו מעובדי כוכבים ומזלות כדאיתא בב"מ בסימן שע"ט וברמב"ם וז"ל תנא דבי אליהו ואהבת את ה' אלהיך תהא מאהבו על הבריות וירחיק את עצמו מן העבירה ומן הגזל מן הישראל ומן הגוי אפילו מכל בני אדם ולא ניתנה תורה אלא לקדש שמו הגדול שנא' ושמתו בהם אות וגו' והגידו את כבודי בגוים. שם תוד"ה והא לעיל דף נט: והוא דעת ר"ת נדה ריש פרק כל היד (דף יג.).

⁸ רמב"ן נדה יג. שכתב על דעת רת כל עיקר אין דינו של הרב ז"ל נראה לי שאע"פ שאינן מצוות על פריה ורביה ורשאי מן התורה ליבטל, איסור הוא בהשחתה, ואף על פי שהאשה מותרת לעקור את עצמה מה שאין כן באיש ואף על פי שקיים מצות פריה ורביה, התם מצוה אחריתי היא שנצטוו על הסירוס ואפילו מסרס אחר מסרס חייב, אבל בהשחתה כל בשר כתיב, ועיין משנה למלך הלכות מלכים פרק י הלכה ז שהאריך בשיטות הראשונים בזה, וכתב ומ"מ לא ידעתי היכן רמזו איסור זה דהשחתת זרע לבני נח. ועוד קשה לי אמאי לא קא מני לה בהדי שבע מצות דבני נח והדבר צריך תלמוד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

